

НОВИ САД - На данашњи дан 1939. године САД су прогласиле неутралност у Другом светском рату.

Данас је субота, 5. септембар. До краја године има 117 дана.

1568 - Рођен је италијански филозоф Томазо Кампанела, доминикански калуђер, утопијски филозоф, који је 27 година провео у тамници. У делу "Држава сунца", написаном по узору на Платона, његове следбенике и Томаса Мора, изложио је схватања о идеалном друштву као некој врсти платонистичке социјалне државе.

1638 - Рођен је француски краљ Луј XIV, познат као "краљ Сунце". На престо је ступио 1643. као петогодишњак, после смрти оца Луја XIII. Владао је 72 године, најдуже у историји Европе. Водио је низ ратова у настојању да обезбеди премоћ Француске - с променљивим успехом. Његово име симбол је просвећеног апсолутизма, специфичне концепције владавине, карактеристичне за 18. и делимично 19. век. Саградио је дворца Версај, који је убрзо постао узор најразличитијим монарсима широм Европе. По узору на Версај настао је петроградски Петерхоф, палата у Потсдаму код Берлина, Шенбрун у Бечу и многе друге палате широм континента. Био је познат и као широкогрудни мецена.

1735 - Рођен је немачки композитор, пијаниста и диригент Јохан Кристијан Бах, најмлађи син Јохана Себастијана Баха, који је живео и у Милану и Лондону, па је називан "италијански Бах" и "енглески Бах". У Енглеској се прославио као пијаниста и организатор музичког живота и постао музички учитељ краљице Шарлоте. Значајан је као композитор соната и концерата за клавир у рококо стилу, по чему је претеча младог Волфганга Амадеуса Моцарта. Дела: 15 опера, више од 60 симфонија, 37 клавирских концерата, 13 увертира, клавирске сонате, камерна музика.

1791 - Рођен је немачки композитор Ђакомо Мајербер. Право име било му је Јакоб Либман Бер. Одиграо је видну улогу у стварању француске велике опере. Био је веома популаран, али је његова музика изазивала и бројне полемике. Дела: опере "Хугеноти", "Африканка", "Роберт Ђаво", "Пророк".

1798 - Османско царство је објавило рат Француској.

1800 - Малта је пала у руке Британаца под адмиралом Хорејшом Нелсоном, који је претходно блокирао француске трупе на том средоземном острву и тако га преотео од Француске.

1857 - Умро је француски филозоф и математичар Огист Конт, један од оснивача филозофије позитивизма и оснивач социологије. Дела: "Курс позитивне филозофије", "Расправа о целини позитивизма", "Систем позитивне политике", "Позитивистички катехизам".

1860 - Русија, Велика Британија, Француска, Пруска, Аустрија и Османско царство потписали су уговор о успостављању реда у Сирији (тада турска територија) после масакра који су над хришћанима починили муслимани.

1888 - Рођен је индијски филозоф и државник Сарвепали Радакришнан, професор филозофије на универзитетима у Мадрасу, Калкути, Чикагу и Оксфорду, амбасадор у Москви 1939, потпредседник Индије од 1952. и председник од 1962. до 1967. Највише га је заокупљала религија, етика, историја филозофије и културе и могућност обједињења цивилизацијских и културних вредности Истока и Запада. Користећи се компаративном методом у историји филозофије, настојао је да покаже значајну улогу индијског наслеђа у могућној културној ренесанси јединствене светске културе. Дела: "Индијска филозофија", "Источна религија и мисао Запада", "Религија и друштво", "Калки, или будућност цивилизације", "Историја Источне и Западне филозофије".

1902 - Рођен је амерички филмски продуцент Дарил Френсис Занук, који је 1933. основао филмску компанију "Твенти сенчери фокус". Био је продуцент низа значајних филмова: "Плодови гнева", "Све о Еви", "Вива Запаата!", "Најдужи дан", "Корени неба", "Млади господин Линколн".

1914 - Немачки војници убили су у Првом светском рату француског писца и филозофа Шарла Пјера Пегија, једну од кључних јавних личности у ослобађању невино осуђеног

капетана Алфреда Драјфуса. Као уредник листа "Петнаестодневне свеске" розобличио је позадину монтираног судског процеса Драјфусу као наводном немачком шпијуну. Дела: драма "Јованка Орлеанка", есеји "Наша младост", "Новац".

1919 - У нападу белогардејаца на његов штаб, погинуо је руски револуционар Василиј Иванович Чапајев, командант 25. стрељачке дивизије бољшевичке војске у грађанском рату који је после Октобарске револуције избио у Русији. У Првом светском рату више пута је одликован за храброст, а почетком 1918. формирао је одреде за борбу против контрареволуције.

1960 - Председник Конга (бивши Белгијски Конго, касније Заир) Жозеф Касавубу сменио је вођу националноослободилачког покрета и председника владе, познатог песника, Патрису Лумумбу. Потом га је изручио сепаратисти из провинције Катанга Моизу Чомбеу, чији су га плаћеници убили у фебруару 1961.

1972 - Палестински терористи убили су у Минхену 11 израелских спортиста, учесника Олимпијских игара, које су претходно отели. У 24-часовној пуцњави на аеродрому, погинула су и четворица терориста и један западнонемачки полицајац.

